

[Ib Nørlund.]

sikommenterne. Opgaven består derfor ikke i at standse teknikken, men i at sikre dens udnyttelse til menneskenes gavn. Dette er et samfundsmæssigt problem, før det er et teknisk problem.

For det tredje: spild af energi er – det ligger i sagens natur – overflødig og skadelig. Udnyttelsen af energien bør derfor reguleres efter rationelle og sociale hensyn, men disse hensyn gør ikke enhver besparelsesforanstaltning forsvarlig. Sådanne kan både miljømæssigt og socialt have skadelige konsekvenser. Også reguleringen af energiudnyttelsen er derfor hovedsagelig et samfundsmæssigt problem.

For det fjerde: Danmark er i hvert fald på teknikkens nuværende trin henvist til at få den væsentligste del af sin energiforsyning gennem tilførsler udefra. Derfor må en dansk energipolitik bygge på en bred energibasis, dvs. på mangeartede energikilder. Den må endvidere sikre sig det højeste mål af selvstændighed gennem at udbygge sine tilførselsforbindelser alsidigt. Dette gælder både i forhold til andre stater og i forhold til de multinationale energimonopoler, som findes, og kan kun foretages under statslig ledelse.

For det femte: energiforsyningen spiller en så central rolle for så mange livsvigtige funktioner, at den må stå under samfundsmæssig ledelse, ellers kan de anførte opgaver ikke løses. Der må årvågent og handlekraftigt sættes ind imod kapitalistiske monopolers forsøg på at udnytte energiforsyningen til at sikre sig superprofitter og nye magtpositioner i samfundet. Derfor er en nationalisering af hele energisektoren nødvendig, selv om den ikke er tilstrækkelig.

Og endelig for det sjette: afgørende for at føre en demokratisk energipolitik igennem er, at den bygger på tillid i befolkningen, om nødvendigt støtte fra befolkningen i opgøret mellem monopolmagters overherredømme i energisektoren. Det forudsætter en stadig løbende og effektiv demokratisk kontrol med energiforsyning, produktion, besparelsesforanstaltninger og andet. Dertil må nye demokratiske organer oprettes eller udvikles. Nationaliseringen af energisektoren må være en demokratisk nationalisering.

Ud fra disse synspunkter er det også, jeg vil bedømme de problemer, der er rejst i redegørelsen. I visse henseender giver redegørelsen

indrømmelser til standpunkter, som jeg tidligere har fremført uden at vinde videre genklang hos regeringen. Man understreger, at selve opstillingen af planen ikke løser problemerne. Der findes også i redegørelsen en vis principiel anerkendelse af, at samfundsmæssig styring af energiforsyningen er nødvendig. Svagheden i redegørelsen er, at den bevæger sig i så almene formuleringer, at det ikke giver garantier for, at man i praktisk politik vil virkeliggøre det. Tværtimod og med liden konsekvens, kan man sige, gås der i afgørende henseender ud fra, at monopolerne i energisektoren bevarer deres overherredømme. Det ville være ødelæggende for enhver virkelig energiplan. Den virkelige årsag til, at en krise breder sig på dette område, er af samfundsmæssig karakter, at samfundet ikke magter problemer skabt af produktivkræfternes udvikling.

Det har været nævnt, hvordan præsident Carter har optrådt i den sidste tid. Jeg synes, han har anslået nogle markskrigeriske dommedagstoner, som må vække betænkelighed. Han vil fremstille det, som om krisen skyldes jordens udmarvning eller noget i den retning. I redegørelsen siges der, at man mener, at Carters optræden skyldes, at den danske regerings synspunkter har vundet genklang hinsides Atlanten – der er jo noget med, at man gungrer en gang imellem på forskellig vis. Jeg synes, det er mere betænkeligt, at der i regeringserklæringen findes visse efterklange af Carters opstilling af tingene, som indeholder, tror jeg, en lidet anbefalelsesværdig måde at gribe tingene an på. Alene pludseligheden, hvormed man nu vil påstå, at man står på randen af en katastrofe, må dog fremkalde en vis mistanke. Og hele den skrækpropaganda, som man kan læse i Carters tale, sigter jo på at få mennesker grebet af angst, og det skaber ikke den bedste atmosfære for en nøgtern overvejelse.

Han taler om, at energipolitikken er den moralske ækvivalens til krig, og det vil vel sige, at energiproblemerne skal tjene til dække for en afsavns politik for befolkningen, på samme måde som en krigsøkonomi gør det. Han taler om ofre, om dyrtid, om ubehageligheder, om at det skal gøre ondt osv., osv., og denne omtale af, at man er ved at udtømme ressourcerne, foregår, samtidig med at man oplagrer energi i stor mængde til destruktive formål. Det ender også med, at han erklærer, at denne politik skal underbygge USAs førerskab i ver-